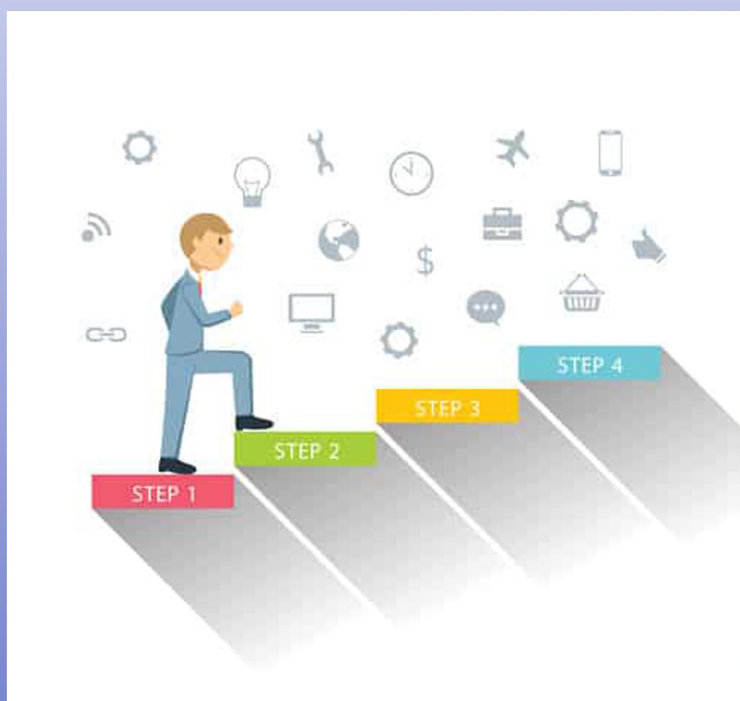

پیاده سازی سیستم بهایابی بر مبنای فعالیت عمل گرا

دکتر رضا جامعی

فرزاد ناصری

به نام خدا

پیاده سازی سیستم بهایابی بر مبنای فعالیت عمل گرا

تالیف:

دکتر رضا جامعی

دانشیار دانشگاه کردستان و حسابدار رسمی ایران

فرزاد ناصری

کارشناس ارشد حسابداری و حسابرس ارشد دیوان محاسبات کشور

انتشارات موجک

سرشناسه: جامعی، رضا، ۱۳۵۴ -

عنوان و نام پدیدآور: پیاده‌سازی سیستم بهایابی بر مبنای فعالیت عمل‌گرا / تالیف رضا جامعی، فرزاد ناصری.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات موجک، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۱۲۹ ص.

شابک: ۷-۱۳۷-۹۹۴-۶۰۰-۹۷۸-۳۵۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: بیمارستان‌ها -- ایران -- حسابداری -- نمونه پژوهی

Hospitals -- Iran -- Accounting -- case studies: موضوع

موضوع: بیمارستان‌ها -- ایران -- کنترل هزینه -- نمونه پژوهی

Hospitals -- Cost control -- Iran -- Case studies: موضوع

موضوع: حسابداری قیمت تمام‌شده -- ایران -- نمونه پژوهی

Cost accounting -- Iran -- Case studies: موضوع

موضوع: پزشکی -- ایران -- حق‌الزحمه -- نمونه پژوهی

Medical fees-- Iran -- Case studies: موضوع

شناسه افزوده: ناصری، فرزاد، ۱۳۶۱-

رده بندی کنگره: HF۵۶۸۶

رده بندی دیویی: ۳۶۲/۱۱۰۶۸۱

شماره کتابشناسی ملی: ۵۹۲۶۶۹۱

انتشارات موجک

تلگرام: ۰۹۰۱۷۶۷۲۵۰۲ کانال: telegram.me/mojak1

تلفن مرکز پخش: ۰۲۶۳۲۴۰۳۵۱۶ - ۰۲۶۳۲۴۰۳۵۱۳ - ۰۲۱۶۶۱۲۷۵۹۳

ایمیل: mojakpublication@yahoo.com

سایت: www.mojak.ir

عنوان: پیاده‌سازی سیستم بهایابی بر مبنای فعالیت عمل‌گرا

تالیف: دکتر رضا جامعی، فرزاد ناصری

مشخصات ظاهری: ۱۲۹ صفحه، قطع وزیری

چاپ اول: بهار ۱۳۹۹، تیراژ: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۳۵۰۰۰۰ ریال، شابک: ۷-۱۳۷-۹۹۴-۶۰۰-۹۷۸

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای انتشارات موجک محفوظ است. هیچ شخص حقیقی و حقوقی حق چاپ

و تکثیر این اثر را به هر شکل و صورت اعم از فتوکپی، چاپ کتاب و ... را ندارد. متخلفین به موجب بند ۵ ماده

قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

پیش گفتار..... ۱

فصل اول: مفاهیم حسابداری و حسابداری سستی..... ۳

۱-۱ مقدمه ۳

۲-۱ تاریخچه حسابداری ۴

۳-۱ حسابداری از دیدگاه‌های گوناگون ۵

۴-۱ حسابداری به عنوان یک سیستم اطلاعاتی ۶

۱-۴-۱ اهداف سیستم اطلاعات حسابداری ۶

۵-۱ تعریف حسابداری بهای تمام شده ۷

۱-۵-۱ تاریخچه حسابداری بهای تمام شده ۸

۲-۵-۱ نقش حسابداری بهای تمام شده در سیستم اطلاعات حسابداری ۱۰

۳-۵-۱ تعریف حسابداری مدیریت ۱۰

۴-۵-۱ تعریف حسابداری مالی ۱۰

۵-۵-۱ روابط بین حسابداری مدیریت، حسابداری مالی و سیستم حسابداری بهای تمام شده

..... ۱۰

فصل دوم: سیستم‌های بهایابی نوین (ابزارهای نوین در مدیریت هزینه)..... ۱۳

۱-۲ مقدمه ۱۳

۱۴.....	۲-۲ حسابداری مدیریت
۱۸.....	۳-۲ سیستم بهایابی سنتی
۱۹.....	۱-۳-۲ دلایل نارسایی‌های سیستم بهایابی سنتی
۲۱.....	۴-۲ بهایابی بر مبنای فعالیت
۲۱.....	۱-۴-۲ تعریف
۲۱.....	۲-۴-۲ تاریخچه بهایابی بر مبنای فعالیت
۲۳.....	۳-۴-۲ مقایسه سیستم بهایابی سنتی و بهایابی بر مبنای فعالیت
۲۶.....	۴-۴-۲ تعیین فعالیت‌های بدون ارزش افزوده
۲۷.....	۵-۴-۲ گام‌های عملی برای پیاده‌سازی سیستم ABC
۲۹.....	۶-۴-۲ مزایای سیستم بهایابی بر مبنای فعالیت
۳۱.....	۷-۴-۲ معایب سیستم بهایابی بر مبنای فعالیت
۳۲.....	۵-۲ بهایابی بر مبنای فعالیت زمان‌گرا (TDABC)
۳۳.....	۱-۵-۲ مزایای TDABC
۳۴.....	۲-۵-۲ معایب TDABC
۳۶.....	۶-۲ بهایابی بر مبنای فعالیت عمل‌گرا (PFABC)
۳۷.....	۱-۶-۲ مراحل اجرایی مدل PFABC
۴۲.....	۲-۶-۲ مزایای سیستم PFABC
۴۲.....	۳-۶-۲ ملاحظات رفتاری سیستم PFABC

۴۵ فصل سوم: پیشینه سیستم بهایابی

۴۵.....	۱-۳ پژوهش‌های خارجی
۵۱.....	۲-۳ پژوهش‌های داخلی

۶۱ فصل چهارم: پزشکی و سلامت

۶۱.....	۱-۴ مقدمه
---------	-----------------

- ۶۲..... ۲-۴ نظام سلامت در ایران
- ۶۳..... ۳-۴ طرح تحول نظام سلامت

۶۲..... فصل پنجم: مطالعه موردی

- ۶۷..... ۱-۵ مقدمه
- ۶۹..... ۲-۵ مسئله اصلی
- ۷۲..... ۳-۵ اهداف
- ۷۳..... ۴-۵ مدل مفهومی
- ۷۴..... ۵-۵ سوالات
- ۷۴..... ۶-۵ جامعه و نمونه
- ۷۴..... ۷-۵ ابزار گردآوری داده‌ها
- ۷۵..... ۸-۵ تعریف واژه‌ها

۷۷..... فصل ششم: یافته‌ها

- ۷۷..... ۱-۶ مقدمه
- ۸۰..... ۲-۶ شناخت ساختار تشکیلاتی کلینیک تخصصی بیمارستان توحید
- ۸۵..... ۳-۶ به کارگیری داده‌ها بر اساس مدل پژوهش
- ۱۱۰..... ۴-۶ نتایج مرتبط با سؤالات پژوهش
- ۱۱۰..... ۱-۴-۶ نتایج مرتبط با پرسش اول
- ۱۱۰..... ۲-۴-۶ نتایج مرتبط با پرسش دوم
- ۱۱۱..... ۳-۴-۶ نتایج مرتبط با پرسش سوم
- ۱۱۲..... ۴-۴-۶ نتایج مرتبط با پرسش چهارم

۱۱۵..... فصل هفتم: جمع بندی

- ۱۱۵..... ۱-۷ خلاصه کتاب

- ۱۱۶ ۲-۷ نتایج مرتبط با پرسش اول
- ۱۱۷ ۳-۷ نتایج مرتبط با پرسش دوم
- ۱۱۷ ۴-۷ نتایج مرتبط با پرسش سوم
- ۱۱۷ ۵-۷ نتایج مرتبط با پرسش چهارم
- ۱۱۸ ۶-۷ نتیجه گیری
- ۱۱۹ ۷-۷ پیشنهادها

۱۲۱ منابع

- ۱۲۱ منابع فارسی
- ۱۲۵ منابع انگلیسی

پیش‌گفتار

اهمیت شناخت و کنترل هزینه‌ها چه در مؤسسات دولتی و چه در سازمان‌های خصوصی بر کسی پوشیده نیست اما دستیابی به این مهم نیازمند طراحی نظامی مناسب و کارا است که قادر به شناخت تنوع و پیچیدگی فعالیت‌ها و سنجش تأثیر آن بر هزینه‌های ارائه خدمات می‌باشد. بهایابی^۱ به‌عنوان روشی برای تسهیم هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم می‌تواند به مدیران و سیاست‌گذاران کمک کند که دریابند هزینه‌ها از مجموع درآمدها و یارانه‌های قابل حصول بیشتر است یا کمتر؟ تحلیل هزینه همچنین موجب تهیه اطلاعاتی درباره کارکرد عملیاتی برحسب کانون هزینه می‌شود. با مقایسه این اطلاعات با کارکرد مورد انتظار می‌توان نقاط مشکل‌داری که نیاز به توجه و مداخله دارد را شناسایی و تدابیری برای رفع این مشکلات اندیشید.

کتاب حاضر از نظر هدف کاربردی، و از نظر ماهیت و روش، توصیفی-تحلیلی است که به‌صورت مقطعی و گذشته‌نگر تالیف شده و در آن عملکرد درمانگاه‌های کلینیک تخصصی بیمارستان توحید سنندج در زمینه ویزیت بیماران توسط پزشکان در تخصص‌های مختلف، در سال مالی ۱۳۹۶ مورد بررسی قرار گرفته است. در این کتاب از الگوی نه مرحله‌ای بهایابی بر مبنای فعالیت عمل‌گرا استفاده می‌شود. هدف این روش شناسایی فعالیت‌ها، منابع مصرفی هر فعالیت و شناسایی و محاسبه انحراف قیمت و مقدار منابع و همچنین انحراف کارایی و بهره‌وری فعالیت‌ها می‌باشد. نتایج نشان‌دهنده وجود انحراف نامساعد نرخ، کارایی و بهره‌وری هزینه‌های انعطاف‌پذیر بوده و انحراف شدید نامساعد بودجه و کارایی نیز در هزینه‌های تعهد شده کلینیک وجود دارد.

به‌کارگیری سیستم بهایابی بر مبنای فعالیت عمل‌گرا موجب شناسایی دقیق کلیه هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم مرتبط با کلینیک شده و اطلاعات مفید و مناسبی در اختیار سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیرندگان بخش بهداشت و درمان جهت برنامه‌ریزی و کنترل منابع و هزینه‌ها قرار می‌دهد. از آنجا که

^۱- Costing

بهره‌وری محور اصلی رقابت و همچنین ترکیب عوامل برای ایجاد ارزش بیشتر است، لذا مهم‌ترین معیار برای ارزیابی عملکرد سازمان‌ها و تعیین میزان موفقیت یا ناکامی آن‌ها در دستیابی به اهداف با توجه به میزان منابع است؛ از این رو سیستم بهایابی بر مبنای فعالیت عمل گرا این امکان را فراهم ساخته که با محاسبه بهره‌وری فعالیت‌ها ابزار مدیریتی بسیار مناسب و مؤثری در اختیار مدیران، سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیرندگان قرار گیرد.

شیوه سازماندهی کتاب حاضر به صورت زیر می‌باشد.

پیش‌گفتار

فصل اول: مفاهیم حسابداری و حسابداری سنتی

فصل دوم: سیستم‌های بهایابی نوین (ابزارهای نوین در مدیریت هزینه)

فصل سوم: پیشینه سیستم بهایابی

فصل چهارم: پزشکی و سلامت

فصل پنجم: مطالعه موردی

فصل ششم: یافته‌ها

فصل هفتم: جمع‌بندی

در پایان، بر خود لازم می‌دانیم از همه عزیزانی که در مراحل گوناگون آماده‌سازی این کتاب ما را یاری نموده‌اند، صمیمانه تقدیر و تشکر نمائیم.

دکتر رضا جامعی، فرزاد ناصری

زمستان ۱۳۹۸

اهمیت شناخت و کنترل هزینه‌ها چه در مؤسسات دولتی و چه در سازمان‌های خصوصی بر کسی پوشیده نیست اما دستیابی به این مهم نیازمند طراحی نظامی مناسب و کارا است که قادر به شناخت تنوع و پیچیدگی فعالیت‌ها و سنجش تأثیر آن بر هزینه‌های ارائه خدمات می‌باشد. بهایابی به‌عنوان روشی برای تسهیم هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم می‌تواند به مدیران و سیاست‌گذاران کمک کند که دریابند هزینه‌ها از مجموع درآمدها و یارانه‌های قابل حصول بیشتر است یا کمتر؟ تحلیل هزینه همچنین موجب تهیه اطلاعاتی درباره کارکرد عملیاتی برحسب کانون هزینه می‌شود. با مقایسه این اطلاعات با کارکرد مورد انتظار می‌توان نقاط مشکل داری که نیاز به توجه و مداخله دارد را شناسایی و تدابیری برای رفع این مشکلات اندیشید.

به‌کارگیری سیستم بهایابی بر مبنای فعالیت عمل‌گرا موجب شناسایی دقیق کلیه هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم مرتبط با کلینیک شده و اطلاعات مفید و مناسبی در اختیار سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیرندگان بخش بهداشت و درمان جهت برنامه‌ریزی و کنترل منابع و هزینه‌ها قرار می‌دهد. از آنجا که بهره‌وری محور اصلی رقابت و همچنین ترکیب عوامل برای ایجاد ارزش بیشتر است، لذا مهم‌ترین معیار برای ارزیابی عملکرد سازمان‌ها و تعیین میزان موفقیت یا ناکامی آن‌ها در دستیابی به اهداف با توجه به میزان منابع است؛ از این‌رو سیستم بهایابی بر مبنای فعالیت عمل‌گرا این امکان را فراهم ساخته که با محاسبه بهره‌وری فعالیت‌ها ابزار مدیریتی بسیار مناسب و مؤثری در اختیار مدیران، سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیرندگان قرار گیرد.

